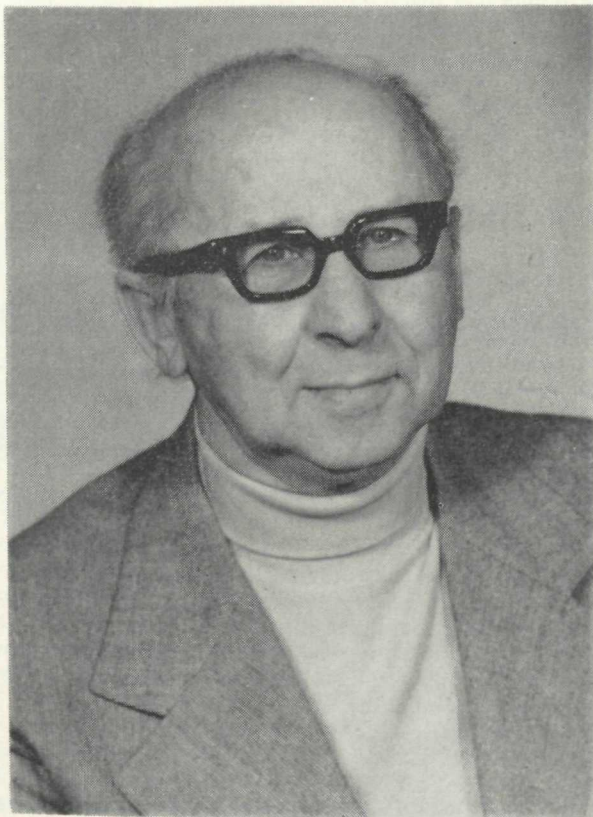

Dr. Bartolomej Leško, DrSc., šesťdesiatročný

3. júna 1978 sa dožil šesťdesiatich rokov význačný slovenský geológ dr. Bartolomej Leško, DrSc.

Jubilant pochádza z Čemerného pri Vranove nad Topľou. Už pred promóciou bol asistentom u akademika D. Andrusova. Tam získal hlboké a rozsiahle geologické vzdelanie a predpoklady stať sa výraznou vedeckou osobnosťou v stratigrafickom výskume a v jeho aplikácii na prax. Habilitoval sa z geológie na Univerzite Komenského roku 1950, hodnosť kandidáta vied získal roku 1962 a doktora mineralogicko-geologických vied roku 1969.

Z pohľadu na doterajšie dielo B. Leška vychodí, že najväčší diel svojej práce venoval východoslovenskej oblasti Západných Karpát, ktorá zo stratigrafického a tektonického aspektu bola preskúmaná veľmi skromne.

Pre činnosť jubilanta bola a je príznačná najmä systematickosť a dôslednosť. Najprv publikoval stratigrafické a tektonické poznatky o stavbe styku magurského flyšu s duklianskymi vrásami. Išlo o súbor prác dotýkajúcich sa štruktúry pásma Miková—Snina, v ktorom názorne uplatnil svoj nesporný pozorovací talent. Postupne nadviazal na výskum flyšu a rozšíril ho do okolitých oblastí, najmä do duklianskych vrás. O ich stavbe boli dovtedy len veľmi nespresné poznatky. Jubilant dokázal osobitný štruktúrny a faciálny štýl jednotky a objavil tzv. zmiešané krosniansko-magurské fácie, ktoré zohrali dôležitú úlohu pri poznávaní celého východoslovenského flyšu, najmä jeho paleotektonického vývoja. Odborne dobre zužitkoval aj rad ciest do Poľskej ľudovej republiky a do Sovietskeho zväzu, na ktorých aj referoval o nových poznatkoch a publikoval ich.

Ďalšiu skupinu prác predstavujú štúdie o bradlovom pásme východného Slovenska, ktoré je nezvyčajným a unikátnym fenoménom vôbec. Jubilant sa v rozhodujúcej miere zaslúžil o to, že sa bradlové a magurské pásmo v paleogéne začali chápať ako dve samostatné paleogeografické zóny s radom svojráznych facií a štruktúrno-tektonických osobitostí. Stratigraficky prepracoval paleogénny obal pieninského bradlového pásma a zistil úplne nové fakty o vzťahu tzv. pročských facií k centralidám i k pieniskému pásmu. Osobitne vyzdvihujeme jubilantov prístup k riešeniu mladých eocénno-oligocénnych flyšových výplní v priestore magurskej jednotky. S radom spolupracovníkov (T. Korábom, J. Nemčekom) dokázal ich stratigrafickú väzbu na magurský substrát. Záslužné sú aj práce o centrálnokarpatskom flyši, vulkanickom aparáte Vihorlatu. Tu mal jedinečnú príležitosť spolupracovať s J. Slávikom. Výsledky ich práce vyústili do radu cenných štruktúrnych a surovinových analýz nielen tohto horského celku, lež aj celého východného Slovenska.

B. Leško rýchlo zvládol základný geologický výskum i jeho hospodársko-spoločenský efekt, čo sa odrazilo aj v jeho zameraní na štúdium surovín. Osobitnú pozornosť si zasluhuje práca z keramického odvetvia. Napriek konzervatívnym náhľadom o netradičnosti keramických surovín na Slovensku v spolupráci s technológmi dokázal ich vhodnosť na priemyselné využitie. V ďalších prácach sa jubilant sústreďoval na oblasť inžinierskej geológie a hydrogeológie, a to najmä v súvislosti s našimi významnými vodnými dielami, ako je Domaša, Starina a Dunaj. Z jeho literárnej produkcie je evidentné, akou výhodou sú pre hydrogeológa, inžinierskeho a priemyselného geológa dlhoročné skúsenosti zo základného výskumu.

V súčasnosti B. Leško opäť pracuje v Geologickom ústave Dionýza Štúra a vedie náročnú štátnu úlohu Výskum hlbinných štruktúr s ohľadom na výskyt ropy a zemného plynu. V rámci tohto projektu sa realizujú hlboké štruktúrne vrty v spolupráci s geológmi rozličných útvarov a organizácií, s Geofyzikou Brno a radom odborníkov z naftového priemyslu ČSSR.

Jubilant je dobrým organizátorom a ukázal na bohaté možnosti spájať základný výskum s prieskumom. Svoje úlohy racionálne rozpracúva a dôsledne podľa plánu ich plní. Príkladne pracuje aj v Slovenskej geologickej spoločnosti. V roku 1966—1970 bol predsedom bratislavskej pobočky a od založenia časopisu *Mineralia slovacae* je aktívnym členom redakčnej rady. Je tajomníkom Slovenskej geologickej rady pri Slovenskom geologickom úrade. Je dobrým priateľom mnohých poľských, ukrajinských i alpských geológov. Mal vždy živé, srdečné a obojstranne prospešné medzinárodné styky.

Pri príležitosti štedesiatych narodenín vyjadrujeme dr. Bartolomejovi Leškovi, DrSc., poďakovanie za jeho doterajšie dielo a do ďalších rokov mu želáme pevné zdravie a úspechy v práci na jeho radosť a na prospech celej našej geológie.

R. Marschalko